

Literackie, kulturowe i etniczne regionalizmy bałkańskie

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Bałkanistyka Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 03BAKS.13K.05215.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Paweł Dziadul	
Prowadzący zajęcia	Paweł Dziadul	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Rozwijanie umiejętności interpretacji zjawisk kulturowych oraz docenienia różnorodności kulturowej.
C2	Zdobywanie wiedzy ogólnej z zakresu terminologii etnologicznej i interpretacji antropologicznej zjawisk kulturowych, literackich i etnicznych (z ukierunkowaniem na specyfikę krajów bałkańskich).
C3	Rozwijanie zdolności do samodzielnej pracy i poznawanie zasady rozumienia kultur bałkańskich z perspektywy kultury własnej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	ma wiedzę o podstawowych pojęciach z zakresu antropologii kulturowej i literackiej pomocnych przy zrozumieniu specyfiki etnicznej i kulturowej regionu Bałkanów.	BAK_K1_W01, BAK_K1_W02	Kolokwium pisemne
W2	ma wiedzę o procesach etnicznych, kulturowych, społecznych i literackich na Bałkanach.	BAK_K1_W02, BAK_K1_W05	Kolokwium pisemne
W3	ma wiedzę o przeszłości poszczególnych regionów bałkańskich oraz współczesnej sytuacji Bałkanów.	BAK_K1_W02, BAK_K1_W04, BAK_K1_W05	Kolokwium pisemne
W4	ma wiedzę o kulturowych, literackich i etnicznych wyróżnikach regionalizmu na Półwyspie Bałkańskim.	BAK_K1_W02, BAK_K1_W05	Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi zdefiniować i opisać realia krajów bałkańskich z perspektywy literackich oraz kulturowych wyróżników regionalizmu.	BAK_K1_U01, BAK_K1_U04	Kolokwium pisemne
U2	zyskuje umiejętność interpretacji współczesnej sytuacji kulturowo-etnicznej Bałkanów.	BAK_K1_U02, BAK_K1_U03, BAK_K1_U04	Kolokwium pisemne
U3	zyskuje umiejętność analizy i syntezy różnorodnych tekstów, formułowania logicznych wniosków oraz budowania argumentacji służącej dyskusji na temat regionalizmu bałkańskiego w kontekście kulturowym, etnicznym i literackim.	BAK_K1_U02, BAK_K1_U03, BAK_K1_U04	Kolokwium pisemne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	dzięki poznaniu specyfiki regionalnej krajów Półwyspu Bałkańskiego, jest przygotowany/a do uczestniczenia w kontaktach międzynarodowych i interkulturowych.	BAK_K1_K02, BAK_K1_K04	Kolokwium pisemne
K2	dzięki poznaniu specyfiki regionalnej krajów Półwyspu Bałkańskiego, jest przygotowany/a do prowadzenia dialogu międzykulturowego.	BAK_K1_K02, BAK_K1_K05	Kolokwium pisemne
K3	jest gotów/gotowa do działań na rzecz popularyzacji dziedzictwa kulturowego regionów Półwyspu Bałkańskiego.	BAK_K1_K03, BAK_K1_K05	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Semestr 1: prezentacja pojęć z kompendium antropologicznego służących zrozumieniu kulturowo-etniczno-regionalnej specyfiki Bałkanów: konstrukt, wyróżnik, stereotyp, tożsamość, ideologia, struktury długiego i krótkiego trwania.	W1, W2, U1, K1, K2	Konwersatorium
2.	Semestr 1: przedstawienie kategorii antropologicznych warunkujących budowanie odrębności literackiej, kulturowej i etnicznej.	W1, W4, U2, U3, K3	Konwersatorium
3.	Semestr 1: prezentacja nowoczesnych teorii konstruowania odrębności etnicznej, narodowej, literackiej i kulturowej z odniesieniem do specyfiki bałkańskiej.	W2, W4, U1, U2, K2, K3	Konwersatorium
4.	Semestr 1: prezentacja różnych koncepcji narodotwórczych w odniesieniu do przeszłości i teraźniejszości krajów bałkańskich.	W2, W3, U2, U3, K1	Konwersatorium
5.	Semestr 2: przedstawienie współczesnego zróżnicowania etnicznego poszczególnych krajów bałkańskich ze względu na wyróżniki literackie i antropologiczne.	W3, W4, U1, U2, U3, K2, K3	Konwersatorium
6.	Semestr 2: prezentacja wybranych nurtów współczesnych koncepcji budowania odrębności w przestrzeni społeczno-kulturowej i literackiej krajów bałkańskich.	W1, W2, W3, U1, U3, K1	Konwersatorium
7.	Semestr 2: wskazanie czynników kształtujących rozmaite mitologie odrębności w perspektywie lokalnych kultur i literatur krajów bałkańskich.	W2, W3, U1, U2, K1	Konwersatorium
8.	Semestr 2: ukazanie relatywności sposobów pojmowania Bałkanów jako odrębnego regionu w perspektywie antropologicznej.	W2, W4, U2, U3, K3	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Semestr 1

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Zaliczenie kolokwium pisemnego (materiał obejmuje tematykę zajęć oraz dodatkowe lektury); dodatkowo: obecność (dopuszcza się dwie nieobecności nieusprawiedliwione) oraz aktywny udział w zajęciach.

Semestr 2

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Zaliczenie kolokwium pisemnego (materiał obejmuje tematykę zajęć oraz dodatkowe lektury); dodatkowo: obecność (dopuszcza się dwie nieobecności nieusprawiedliwione) oraz aktywny udział w zajęciach.

Literatura

Obowiązkowa

1. Bałkanistyka Polska. Materiały z posiedzeń Naukowych Komisji Bałkanistycznej przy Komitecie Słowianoznawstwa PAN w latach 1972-73, Wrocław 1974.
2. Barth F. Grupy i granice etniczne: społeczna organizacja różnic kulturowych, [w:] M. Kempy, E. Nowicka (red.) Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje, PWN, Warszawa, 2004, s. 348-377.
3. Branda A. C., On the Ethnological And Anthropological Trends in Eastern And Central Europe, "Studia Universitatis Babes-Bolyai, Studia Europea" XLIII, 1-2, 1998.
4. Clifford J., Praktyki przestrzenne: badania terenowe, podróże i praktyki dyscyplinujące w antropologii, [w:] M. Kempny, E. Nowicka (wyb.), Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej, Warszawa 2004, s.139-179.
5. Drljaca D., Przynależność religijna jako podstawa tożsamości etnicznej (...), „Sprawy Narodowościowe”, t. II 1993, z. 1(2), s. 127-134.
6. Gołembski F., Geokulturowe uwarunkowania stosunków politycznych na Bałkanach, [w:] W. Konarski, A. Koseski (red.) Bałkany. Etnokulturowe podłoże konfliktów, Pułtusk 2005, s. 69-91.
7. Konarski W., Nacjonalizm i pojęcia powiązane. Interpretacje autorskie oraz wybrana egzemplifikacja, [w:] Bałkany. Etnokulturowe podłoże konfliktów, W. Konarski, A. Koseski (red.), Pułtusk 2005, s.11- 68.
8. Koseski A., Bałkańskie konflikty etniczne na przełomie XX i XXI stulecia, [w:] W. Konarski, A. Koseski (red.) Bałkany. Etnokulturowe podłoże konfliktów, Pułtusk 2005, s. 93- 120.

Dodatkowa

1. Hill R., My Europejczycy, wyd. Jacek Santorski, Warszawa 2004.
2. Kadare I., Krew za krew, Czytelnik, Warszawa 1988.
3. Kim Song-Ki, Residential Culture and National Characteristics of Romania, "Symposia. Caiete de etnologie si antropologie", 2004, s. 375-385.
4. Lubonja F., Nostalgia i ból, [w:] F. Modrzejewski M. Sznajderman (red.) Eseje o tęsknocie za komunizmem, wyd. Czarne, Wołowiec 2002.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Semestr 1

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do zaliczenia	10

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 2

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 80
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
BAK_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do eksponowania znaczenia bałkanistyki dla prawidłowego funkcjonowania dialogu międzykulturowego oraz demonstrowania roli Bałkanów w kształtowaniu kulturowego, literackiego i społecznego oblicza Europy
BAK_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania odpowiedzialnych działań na rzecz poszanowania tradycji literackiej i dziedzictwa kulturowego Bałkanów
BAK_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego nawiązywania kontaktów interpersonalnych z przedstawicielami różnych kultur i tradycji oraz wykazania się otwartością i tolerancją wobec nich
BAK_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczestniczenia w życiu kulturalnym społeczności lokalnej oraz popularyzowania wiedzy o krajach, językach, literaturach i kulturach bałkańskich
BAK_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wynajdywać, analizować, ewaluować, selekcjonować i wykorzystywać informacje dotyczące kultury, języków, literatury, dziejów, życia społecznego i politycznego Półwyspu Bałkańskiego z wykorzystaniem ujęć teoretycznych i źródeł faktograficznych
BAK_K1_U02	Absolwent/ka potrafi stosując narzędzia naukowe literaturoznawstwa, historii, nauk o kulturze i religii oraz językoznawstwa, wykonywać operacje badawcze pozwalające na kompleksowe rozpatrywanie bałkanistycznych problemów literackich i kulturowych w typowych sytuacjach poznawczych, komunikacyjnych i w relacjach instytucjonalnych
BAK_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wykorzystując ustalenia ekspertów, merytorycznie argumentować oraz formułować wnioski w zakresie zagadnień związanych z językami, kulturą, literaturą, historią, sytuacją polityczną i społeczną oraz zróżnicowaniem religijnym Bałkanów
BAK_K1_U04	Absolwent/ka potrafi organizując prace indywidualną lub zespołową, porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie bałkanistyki w języku polskim i językach kierunkowych
BAK_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym zakresie terminologię, ujęcia teoretyczne i metodologiczne literaturoznawstwa, historii, nauk o kulturze i religii oraz językoznawstwa, a także ich interdyscyplinarny charakter w odniesieniu do badań bałkanistycznych
BAK_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w zakresie zaawansowanym specyfikę krajów Półwyspu Bałkańskiego, ich historię, języki, przestrzeń kulturową i społeczną
BAK_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie związki kultury i literatury bałkańskiej z kulturową tradycją europejską, śródziemnomorską, folklorystyczną, otomańską i bizantyńską uwzględniające religijne zróżnicowanie społeczeństw bałkańskich
BAK_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie etniczną i geopolityczną strukturę Bałkanów, jej diachroniczne i synchroniczne uwarunkowania i przejawy oraz ich odzwierciedlenie w wytworach literackich i kulturowych